Na osnovu člana 10 stav 1 alineja 28 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave (Sl.list CG-opstinski propisi" br. 11/23), a u vezi sa članom 14 stav 1 Zakona o mladima ("Sl.list CG" br. 25/19 i 27/19) Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti, podnosi

NACRT

OPŠTINA PLUŽINE

AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA 2027. GODINU

Plužine, novembar 2026. godine

Sadržaj:

Uvod----------3

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za mlade----------3

Zakonadavni okvir----------4

Analiza stanja----------5

Finansijski okvir----------7

Upotreba rodno osjetljivog jezika----------7

Akcioni plan----------8

Monitoring i evaluacija sprovođenja lokalne omladinske politike----------13

UVOD

Pojam mladih

Mladi predstavljaju posebno definisanu uzrasnu grupu i u skladu sa Zakonom o mladima čine je lica uzrasta od 15 do 30 godina starosti. Zakon o mladima definiše omladinsku politiku kao skup mjera i aktivnosti koje državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, nevladine organizacije, studentski i učenički parlamenti i druga pravna lica preduzimaju za poboljšanje položaja mladih, njihovog ličnog i društvenog razvoja i uključivanja u društvene tokove. Član 4 Zakon o mladima prepoznaje omladinski rad kao aktivnosti koje se realizuju u saradnji sa mladima i za mlade, sa ciljem njihovog osamostaljivanja i prelaska u odraslo doba, učenja, ličnog i društvenog razvoja, u skladu sa njihovim potrebama i mogućnostima, a zasnivaju se na metodama neformalnog obrazovanja. U nastavku se navodi i da opština u okviru svojih organa ili službi, određuje sprovođenje javnog interesa u oblasti omladinske politike.

Pored uzrasnog određenja, mladost predstavlja životni period koji obilježavaju obrazovanje, razvoj identiteta, uspostavljanje društvenih odnosa i postepeno osamostaljivanje. Tokom ovog perioda mladi stiču znanja, vještine i iskustva koja utiču na njihove mogućnosti zapošljavanja, samostalan život i aktivno učešće u zajednici.

Mladi nijesu homogena grupa – njihove potrebe, interesovanja i mogućnosti razlikuju se u zavisnosti od uzrasta, mjesta stanovanja, obrazovanja, socioekonomskog položaja i drugih ličnih i društvenih okolnosti. Zbog toga omladinska politika treba da uvažava ove razlike i obezbijedi dostupnu podršku i prilike za razvoj svim mladima, uz posebnu pažnju prema onima koji se suočavaju sa dodatnim preprekama.

Mladi se istovremeno prepoznaju kao aktivni učesnici društvenog života, čije ideje, znanja i inicijative doprinose razvoju zajednice. Njihovo uključivanje u donošenje odluka koje ih se tiču važno je za ostvarivanje njihovih prava, razvoj odgovornosti i jačanje osjećaja pripadnosti lokalnoj zajednici.

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za mlade

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti u okviru svojih nadležnosti koje se tiču unapređenja položaja mladih u društvu, inicirao je formiranje Radne grupe u cilju izrade Lokalnog akcionog plana za mlade u Opštini Plužine za 2027. godinu. Kako bi se mladi podržali pri tranziciji u odraslo doba i podstakli da preuzmu aktivnu ulogu pri uključivanju u društvo, bilo je neophodno uključiti sve relevantne institucije odnosno aktere iz javnog i civilnog sektora koje su bile zainteresovane da daju svoj doprinos.

Na osnovu člana 81 tačka 1 stav 1 i 6 Statuta Opštine Plužine („Sl. list CG" – opštinski propisi broj 39/18), Predsjednik Opštine Plužine donosi Rješenje o formiranju radne grupe za izradu akcionog plana za mlade za 2027. godinu i to u sastavu:

- Sonja Cicmil, koordinatorka;

- Nikola Cicmil, član;
- Marina Gagović, član;
- Tamara Đođić, član;
- Branka Ćalasan, član;
- Marko Kastratović, član;
- Marija Bakrač, član;
- Aleksandar Krunić, član
- Tamara Čirgić, UNDP

Lokalni akcioni plan za mlade nastao je kao rezultat zajedničkog rada i saradnje na unapređenju omladinske politike u opštini Plužine. Prilikom njegove izrade uvaženi su principi utvrđeni Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata: usklađenost, finansijska održivost, odgovornost, saradnja nadležnih organa, transparentnost, efikasnost i racionalno planiranje.

Radna grupa je analizirala trenutno stanje i dostupne rezultate istraživanja o potrebama i problemima mladih, na osnovu kojih su prepoznate prioritetne oblasti djelovanja. Plan je usmjeren na potrebe mladih u opštini Plužine, uz uvažavanje lokalnih mogućnosti i resursa, i usklađen je sa Zakonom o mladima i ciljevima Strategije za mlade 2023–2027.

U procesu izrade i donošenja Lokalnog akcionog plana za mlade učestvuje Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti, koji će, u saradnji sa ostalim nosiocima aktivnosti, biti uključen i u njegovo sprovođenje i praćenje realizacije.

Lokalni dijalog s mladima – konsultacije o nacrtu Lokalnog akcionog plana za mlade 2027.

U okviru programa ReLOaD3, koji finansira Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), u saradnji sa Opštinom Plužine, 5. novembra 2026. godine održane su konsultacije sa mladima u prostorijama Omladinskog servisa u Plužinama, uz učešće 15 mladih. Kroz interaktivni rad u tematskim grupama, učesnici su razmatrali aktivnosti predviđene nacrtom Lokalnog akcionog plana za mlade za 2027. godinu, diskutovali o njihovoj relevantnosti i predlagali nove ideje u skladu sa svojim potrebama i interesovanjima. Prijedlozi mladih odnosili su se, između ostalog, na razvoj praktičnih i digitalnih vještina, podršku preduzetništvu, unapređenje obrazovnih mogućnosti, veće uključivanje mladih iz ruralnih naselja, informisanje, mentalno zdravlje i razvoj kreativnih sadržaja.

Radna grupa je razmotrila prikupljene prijedloge i, u skladu sa nadležnostima, raspoloživim resursima i mogućnostima realizacije tokom 2027. godine, iskoristila ih za dopunu nacrta novim aktivnostima i prilagođavanje postojećih aktivnosti, kako bi plan što bolje odgovorio na potrebe i prioritete mladih u Plužinama.

Zakonodavni okvir

Osnov za donošenje Lokalnog akcionog plana za mlade sadržan je u sledećem:

Članu 38 stav 4 Zakona o lokalnoj samoupravi po kome je nadležnost skupštine kao jedinice lokalne samouprave da donosi planove i programe razvoja za pojedine oblasti;

Članu 27 stav 1 tačka 15 Zakona o lokalnoj samoupravi kojim je propisano da opština u skladu sa mogućnostima učestvuje u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne i dječje zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo

Članu 14 stav 1 Zakona o mladima, kojim je propisano da je opština dužna da donese lokalni akcioni plan za mlade za period važenja akcionog plana za sprovođenje Strategije za mlade, najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Članu 33 stav 4 Statuta opštine Plužine u kome se navodi da Skupština u skladu sa zakonom donosi planove i programe za pojedine oblasti.

Krovni dokument na kome se ovaj plan zasniva je Strategija za mlade 2023.-2027. sa strateškim ciljem da se izgradnjom održivog međuresornog sistema podrške mladima stvore mogućnosti za razvoj njihovih punih kapaciteta i aktivan doprinos razvoju društva. Svi operativni ciljevi Lokalnog akcionog plana za mlade u Opštini Plužine su u potpunosti usklađeni sa operativnim ciljevima Strategije, pri čemu se vodi računa da se akcenat stavi na one ciljeve i mjere za kojima postoji najveća potreba na lokalnom nivou.

Analiza stanja

Osnov i obuhvat analize

Osnovu za analizu položaja i potreba mladih u Plužinama predstavlja **„Istraživanje omladinskih politika i potreba mladih u 25 lokalnih samouprava u Crnoj Gori"**, sprovedeno u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 3 – **ReLOaD3, koji finansira Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP)**. Analiza obuhvata rezultate ankete sa 50 mladih iz Plužina, fokus grupe sa sedmoro učesnika i intervjua sa predstavnicima lokalne samouprave i nevladinog sektora. Kvantitativni podaci odnose se na anketirani uzorak i pojedinačne podgrupe, dok kvalitativni nalazi opisuju iskustva i procjene sagovornika.

Demografske i socijalne karakteristike

Prema demografskim podacima navedenim u istraživanju, Opština Plužine ima **2.177 stanovnika, od kojih je 336 uzrasta 15–29 godina, odnosno 15,43% ukupnog stanovništva**. Među anketiranima je 52% muškaraca i 48% žena. Mladi uzrasta 15–17 godina čine 32% uzorka, uzrasta 18–25 godina 42%, a uzrasta 26–30 godina 26%. U gradskom području živi 80%, a u ruralnom 20% ispitanika. **Sa roditeljima živi 80% anketiranih**, dok 16% ima djecu ili brine o članu domaćinstva.

Kvalitet života i migracione namjere

Prosječna ocjena zadovoljstva životom u Crnoj Gori među anketiranim mladima iz Plužina iznosi **6,46 na skali od 1 do 10**. Odlazak iz opštine želi **20%, ne želi 64%, dok je 16% neodlučno**. Među onima koji žele da odu, najčešći razlozi su **nemogućnost zaposlenja nakon obrazovanja i nedovoljne mogućnosti napredovanja**, koje navodi po 50% ove grupe. Odlazak iz Crne Gore želi 8% anketiranih, dok 80% ne iskazuje takvu namjeru. Učesnici fokus grupe, koju je činilo šest učenika i jedna nezaposlena osoba, planiraju odlazak prvenstveno radi nastavka školovanja i sticanja profesionalnog iskustva, a kao **ključni uslov za povratak navode zaposlenje u struci**.

Zaposlenost i prelazak iz obrazovanja na tržište rada

U strukturi anketiranih, **46% je zaposleno**, 36% su učenici, 6% studenti, a 12% nezaposleni. Među zaposlenima dominiraju trgovina i usluge, sa 60,9%. U struci radi 43,5% zaposlenih, dok dodatnih 39,1% obavlja posao koji odgovara njihovom nivou kvalifikacija, iako ne nužno oblasti obrazovanja. **Trenutnim poslom zadovoljno je 78,3%**. Istovremeno, prelazak iz obrazovanja u zaposlenje karakterišu različita iskustva: **39,1% zaposlenih do posla je došlo odmah, dok je isti procenat čekao duže od godinu dana**. Među nezadovoljnima poslom najčešće se izdvaja činjenica da ne rade ono što ih zanima, a zatim visina zarade i nedostatak mogućnosti razvoja.

Obrazovanje i vještine za zapošljavanje

Među mladima koji su još u obrazovanju, **57,1% želi da radi u svojoj opštini**. Kao vještine koje im nedostaju za prvi posao najčešće navode **stručne vještine (61,9%), strane jezike (47,6%) i digitalne vještine (38,1%)**, a potom komunikacijske i analitičke vještine, sa po 33,3%. U fokus grupi izražena je zabrinutost dijela učenika zbog pripremljenosti za nastavak školovanja i znanja iz predmeta značajnih za željene studije. Sagovornici navode i ograničenu ponudu poslova u struci, značaj ličnih poznanstava pri zapošljavanju i prihvatanje neprijavljenog rada kroz neformalne dogovore.

Nezaposleni i NEET mladi

Među šest nezaposlenih anketiranih osoba, 83,3% je registrovano na Zavodu za zapošljavanje, a dvije trećine aktivno su tražile posao u prethodne dvije nedjelje. Dvije trećine imaju ranije radno iskustvo i ostvaruju povremene prihode kroz dnevnice. **Nijedna nezaposlena anketirana osoba u prethodnih 12 mjeseci nije dobila ponudu za posao ili obuku.** Ovaj nalaz odnosi se na mali poduzorak i ne predstavlja procjenu za sve nezaposlene mlade u opštini. **Udio nezaposlenih u uzorku nije istovremeno stopa NEET mladih**, budući da NEET kategorija obuhvata osobe koje nijesu zaposlene niti uključene u obrazovanje ili obuku.

Garancija za mlade i kapaciteti za dosezanje mladih

U vrijeme sprovođenja istraživanja **Plužine nijesu bile obuhvaćene pilot-programom Garancije za mlade**. Lokalna samouprava navodi da od 2013. godine postoji odluka o finansiranju pripravničkog staža u trajanju od 12 mjeseci za mlade sa visokim obrazovanjem i prebivalištem u Plužinama. U dijelu istraživanja koji se odnosi na dosezanje NEET mladih, lokalna samouprava i Omladinski klub prepoznati su kao važni akteri prvog kontakta. Kapaciteti drugih službi su ograničeni: prema navodima istraživanja, **lokalna služba Zavoda za zapošljavanje funkcioniše sa jednim zaposlenim**, dok je rad Centra za socijalni rad u ovoj oblasti pretežno povezan sa postojećim korisnicima.

Preduzetništvo i osamostaljivanje

O pokretanju sopstvenog biznisa **razmišlja 24% anketiranih, 6% ga je već pokrenulo, dok 70% ne razmišlja u tom pravcu**. Među sposobnostima koje žele dodatno razviti izdvajaju spremnost na rizik, samouvjerenost, kreativnost i stručnost. Institucionalnu i pravnu podršku pokretanju biznisa ocjenjuju sa 3,72, a podršku okoline sa 5,30. Učesnici fokus grupe koji razmatraju preduzetništvo uglavnom **nemaju razrađenu poslovnu ideju i nijesu upoznati sa konkretnim programima podrške**. U razgovoru su kao slabije zastupljene teme izdvojeni i planiranje karijere, finansijska pismenost i osamostaljivanje.

Neformalno obrazovanje

Neki oblik neformalnog obrazovanja **pohađalo je 40% anketiranih, dok 60% nije**. Među onima koji nijesu učestvovali, **43,3% smatra da u opštini ne postoji organizovan oblik takvog obrazovanja**. Ostali razlozi uključuju procjenu da im dodatno obrazovanje nije potrebno, neprepoznavanje njegove koristi, nepoznavanje kontakata za uključivanje i nezadovoljstvo nivoom programa.

Omladinski klub i kontinuitet omladinskih aktivnosti

Postojanje omladinskog kluba ili centra prepoznaje 66% anketiranih, ali **84% u klub ide rijetko ili nikada**. Prema intervjuima i fokus grupi, aktivnosti uglavnom okupljaju isti krug mladih, najčešće srednjoškolaca, dok je uključivanje starijih mladih slabije. Odlazak aktivnih učenika na studije otežava kontinuitet omladinskih aktivnosti. Sagovornici **direktan kontakt, lične pozive i neformalnu komunikaciju** opisuju kao najdjelotvornije načine uključivanja. Mladi navode nedostatak iskustva i ideja za samostalno osmišljavanje događaja, kao i interesovanje za povezivanje sa vršnjacima iz drugih sredina.

Učešće mladih i saradnja sa institucijama

U oblasti društvenog učešća prisutan je raskorak između procijenjene mogućnosti uticaja i stvarnog angažovanja. Da u potpunosti može uticati na promjene smatra 28% anketiranih, a djelimično 52%, dok je **samo 4% učestvovalo u javnoj raspravi ili sličnoj diskusiji tokom prethodnih 12 mjeseci**. Učesnici fokus grupe nijesu upoznati sa sadržajem ključnih dokumenata omladinske politike i opisuju nedovoljno ohrabrivanje inicijativa mladih. **Saradnju sa NVO koje se bave mladima ne ostvaruje 74% anketiranih, a sa lokalnim biroom rada 62%.**

Zdravlje i životne navike

U pogledu zdravlja i životnih navika, **40% anketiranih koristi nikotinske proizvode, a 34% često ili ponekad učestvuje u igrama na sreću**. Alkohol je probalo 52%, dok mentalne tegobe prijavljuje 4%. U fokus grupi opisani su **stigma, strah od osude i zabrinutost za povjerljivost zdravstvenih informacija**. Učesnice navode veću spremnost da određene zdravstvene usluge potraže van opštine. Mladi ističu i nedovoljno poznavanje institucija kojima bi se obratili u slučaju problema zavisnosti, kao i slabiju informisanost mladića o reproduktivnom zdravlju.

Diskriminacija i bezbjednost

Kvalitativni nalazi obuhvataju iskustva podjela po nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti, seksualnoj orijentaciji i socioekonomskom položaju. Posebno su opisani **podsmijeh i diskriminacija prema mladima iz ruralnih sredina, verbalno i psihičko nasilje i izostanak reakcije okoline**. Ovi iskazi

predstavljaju iskustva učesnika fokus grupe, a ne podatke o učestalosti diskriminacije u ukupnoj populaciji mladih.

Slobodno vrijeme, kultura i životna sredina

Slobodno vrijeme mladih uglavnom se odvija kroz druženje sa prijateljima, korišćenje društvenih mreža, praćenje filmova i muzike, fizičku aktivnost i hobije. Organizovani sadržaji znatno su slabije zastupljeni: **96% rijetko ili nikada ne ide u bioskop, 92% na kulturne događaje i koncerte, a 94% u aktivnosti lokalnih NVO**. Učesnici fokus grupe kulturnu ponudu opisuju kao nedovoljno blisku svojim interesovanjima. Istovremeno je izraženo interesovanje za životnu sredinu: kao prioritete anketirani izdvajaju **zagađenje vazduha (60%), klimatske promjene i ekstremne vremenske pojave (58%), zagađenje voda (50%) i otpad i reciklažu (40%)**.

Digitalne kompetencije

Sopstvene digitalne vještine mladi prosječno ocjenjuju sa **3,28 od 5**. Dovoljno osnovnih digitalnih vještina kod mladih prepoznaje 68% anketiranih, dok je procjena specijalizovanih digitalnih i ICT vještina podijeljena. **Alate zasnovane na vještačkoj inteligenciji veoma često koristi 30%, a povremeno 36%.** Među važnim kompetencijama izdvajaju osnovnu digitalnu pismenost, naprednije korišćenje Office/Google alata i programiranje odnosno logičko razmišljanje.

Razlike prema polu

Analiza prema polu bilježi razlike u pojedinim iskustvima i očekivanjima. Prosječno zadovoljstvo životom iznosi 6,69 kod mladića i 6,21 kod djevojaka. Među mladima koji su još u obrazovanju, **posao u svojoj opštini želi 72,7% djevojaka i 40% mladića**. U javnim raspravama ili sličnim formatima učestvovalo je 7,7% mladića, dok **nijedna anketirana djevojka nije navela takvo učešće**. Neformalno obrazovanje pohađalo je 38,5% mladića i 41,7% djevojaka.

Institucionalna podrška i lokalni kapaciteti

Lokalna samouprava je u istraživanju prepoznata kao **glavni i dostupan oslonac mladima**, kroz podršku školovanju, sportu, pripravništvu i drugim potrebama. Istovremeno, institucionalne i programske kapacitete obilježavaju **ograničen broj zaposlenih koji pokrivaju više oblasti, slabije razvijen NVO sektor i zavisnost omladinskih aktivnosti od malog broja aktivnih pojedinaca**. U takvim okolnostima postojeća podrška i neposredni odnosi u zajednici koegzistiraju sa ograničenim profesionalnim mogućnostima, neujednačenim korišćenjem servisa i slabim kontinuitetom organizovanog učešća mladih.

Finansijski okvir

Opština Plužine na godišnjem nivou opredjeljuje budžetska sredstva za sprovođenje omladinske politike, unapređenje položaja mladih i ostvarivanje njihovih potreba. Dio sredstava predviđen je u okviru redovnih aktivnosti nadležnih organa i ustanova, dok će sredstva za sprovođenje Lokalnog akcionog plana za mlade za 2027. godinu biti opredijeljena budžetom Opštine za 2027. godinu.

UNDP će kroz Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 3 – ReLOaD3, koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP, finansirati aktivnosti predviđene ovim planom u ukupnom iznosu od 6.300 EUR.

Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti biće nadležan za koordinaciju i praćenje realizacije aktivnosti, u saradnji sa njihovim nosiocima, kao i za praćenje namjenskog korišćenja sredstava i ostvarenih rezultata.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Izrazi koji se u ovom dokumentu koriste za lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

AKCIONI PLAN

Operativni cilj 1: Razvoj održivog i kvalitetnog sistema servisa i programa za podršku mladima pri tranziciji u odraslo doba						
Operativni cilj (na lokalnom nivou): Unapređenje mogućnosti za obrazovanje, razvoj vještina i osamostaljivanje mladih u Plužinama						
	Aktivnost	**Nosioci aktivnosti**	**Početak realizacije/Završetak realizacije**	**Indikatori**	**Finansijska procjena**	**Izvor finansiranja**
1.	Organizovati radionice za razvoj informacijske pismenosti i praktičnih digitalnih vještina mladih, uključujući korišćenje programa Word i Excel	Opština Plužine Omladinski servis	I -IV kvartal 2027.	Realizovane 2 radionice uz učešće minimum 15 mladih	200,00€	Budžet Opštine Plužine
2.	Besplatni kursevi engleskog i ruskog jezika, uz organizovanje neformalnog *Jezičkog kutka* za konverzaciju na stranim jezicima koje mladi odaberu	Opština Plužine Centar za kulturu Plužine Omladinski servis	I-IV kvartal 2027.	2 kursa (jednom sedmično); najmanje 10 polaznika po kursu Najmanje 2 susreta *Jezičkog kutka*	1.500,00€	Budžet Opštine Plužine
3.	Dodatna obrazovna podrška iz matematike za učenike	Obrazovne institucije, Opština Plužine	I-IV kvartal 2027.	Najmanje jedan ciklus dodatne nastave (jednom sedmično); najmanje 20 polaznika	2,000.00€	Budžet Opštine Plužine

4.	Informisanje mladih o dostupnim mjerama podrške obrazovanju i usavršavanju (stipendije, nagrade, finansijska pomoć, obuke i seminari), uključujući uslove, rokove, način prijave i kontakte za dodatne informacije.	Opština Plužine, obrazovne ustanove	II kvartal 2027.	Najmanje jedna informativno-promotivna aktivnost tokom 2027. godine.	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
5.	Informativni susret o zapošljavanju, prekvalifikacijama i mogućnostima kroz program Garancije za mlade	Zavod za zapošljavanje, Opština Plužine	I–IV kvartal 2027.	Najmanje 10 mladih informisano o mogućnostima zapošljavanja, prekvalifikacija i uključivanja u program Garancija za mlade.	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
6.	Obuka o finansijskoj pismenosti i pripremi za samostalan život (izrada ličnog budžeta, štednja, odgovorno zaduživanje, razumijevanje kredita, kamata i investiranja, korišćenje digitalnog bankarstva, finansijska sigurnost, prepoznavanje prevara i odgovoran odnos prema igrama na sreću)	UNDP/ReLOaD3 (EU), Opština Plužine	I–IV kvartal 2027.	1 obuka sa najmanje 15 mladih iz Plužina	750,00€	UNDP/EU
7.	*Pitaj studenta* – neformalni razgovori sa studentima iz Plužina o njihovim iskustvima studiranja, izazovima i prilikama koje donosi studentski život, uz razmjenu savjeta i podršku mladima u	Opština Plužine, Omladinski servis	I -II kvartal 2027.	Organizovan jedan susret	50,00€	Opština Plužine

	donošenju odluka o nastavku obrazovanja.					
8.	Dijalog o obrazovnim mogućnostima mladih – inicirati dijalog između mladih, Obrazovnog centra Plužine, Opštine i nadležnog ministarstva o mogućnostima prilagođavanja obrazovne ponude interesovanjima mladih i potrebama lokalnog tržišta rada, uključujući razmatranje mogućnosti uvođenja novih obrazovnih smjerova.	Obrazovni centar Plužine, Opština Plužine, uz učešće nadležnog ministarstva.	I–IV kvartal 2027.	Organizovan najmanje jedan konsultativni sastanak	Nisu potrebna budžetska sredstva	Nisu potrebna budžetska sredstva
Operativni cilj 2: Stvaranje uslova da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni u kreiranje i sprovođenje javnih politika						
Operativni cilj (na lokalnom nivou): Podsticanje aktivizma, volontiranja i učešća mladih u životu i razvoju lokalne zajednice						
	Aktivnost	**Nosioci aktivnosti**	**Početak realizacije/Završetak realizacije**	**Indikatori**	**Finansijska procjena**	**Izvor finansiranja**
1.	Organizovanje info dana o volontiranju i omladinskom aktivizmu – upoznavanje mladih sa značajem i mogućnostima volontiranja u Crnoj Gori i inostranstvu, uz predstavljanje konkretnih prilika za uključivanje u volonterske akcije i inicijative u lokalnoj zajednici.	Opština Plužine OO Crveni krst Plužine Omladinski servis, Obrazovne ustanove	I-III kvartal 2027.	Organizovana dva info dana uz učešće najmanje 10 mladih po događaju i predstavljene konkretne prilike za volontiranje u lokalnoj zajednici.	300,00€	Budžet Opštine Plužine

2.	*Otvoreno sa Opštinom* – organizovanje neposrednih razgovora mladih sa predstavnicima Opštine o pitanjima od značaja za njihov svakodnevni život, uz posebno uključivanje mladih iz ruralnih naselja kroz susrete i ankete, kao i informisanje o odgovorima i dogovorenim koracima	Opština Plužine, Omladinski servis	I-III kvartal 2027.	Organizovan najmanje jedan događaj, sprovedene konsultacije sa mladima iz ruralnih naselja i objavljen pregled prikupljenih prijedloga	100,00€	Budžet Opštine Plužine
3.	Jedan dan u drugom omladinskom klubu – organizovanje posjeta omladinskim klubovima u drugim opštinama, radi povezivanja mladih, razmjene iskustava i ideja, upoznavanja sa primjerima dobre prakse i podsticanja zajedničkih inicijativa i buduće saradnje.	Omladinski servis, Opština	I–IV kvartal 2027.	Realizovana jedna uzajamna razmjena mladih između dvije opštine, koja obuhvata po jednu posjetu u oba smjera (ukupno dvije posjete) uz ukupno učešće od oko najmanje 15 mladih.	300,00€	Budžet Opštine Plužine
4.	Obuka o omladinskom aktivizmu, informisanosti i učešću u donošenju odluka – jačanje znanja i vještina mladih za aktivno učešće u lokalnoj zajednici, komunikaciju sa	UNDP/ReLOaD3 (EU), Opština Plužine	I–IV kvartal 2027.	Realizovana 1 obuka za najmanje 15 učesnika/ca	750,00€	EU/UNDP

	institucijama, zastupanje svojih interesa i pokretanje inicijativa, uz upoznavanje sa mehanizmima učešća u donošenju odluka.					
5.	Podrška razvoju i realizaciji ideja mladih koje odgovaraju potrebama lokalne zajednice, uz mentorsku podršku i uključivanje mladih u planiranje i sprovođenje aktivnosti.	UNDP/ReLOaD3 (EU), Opština Plužine	I – IV kvartal 2027.	Evidentiran broj pristiglih i realizovanih ideja; broj mladih uključenih u njihovo sprovođenje.	4,000 €	EU/UNDP
Operativni cilj 3: Ostvarivanje međuresornog doprinosa poboljšanju sveukupnog položaja mladih						
Operativni cilj (na lokalnom nivou): Unapređenje kvaliteta života mladih kroz bolju saradnju lokalnih institucija i razvoj dostupnih programa i usluga podrške mladima.						
	Aktivnost	**Nosioci aktivnosti**	**Početak realizacije/Završetak realizacije**	**Indikatori**	**Finansijska procjena**	**Izvor finansiranja**
1.	Organizovanje besplatnih kulturnih, kreativnih i zabavnih sadržaja za mlade, uključujući filmske večeri, društvene igre, kvizove i likovne radionice za razvoj i izražavanje kreativnih potencijala mladih.	Centar za kulturu, Omladinski servis, Opština Plužine	I–IV kvartal 2027.	4 filmske večeri, 3 večeri društvenih igara ili kvizova i najmanje 2 likovne radionice	200,00€	Budžet Opštine Plužine
2.	Božićni i vaskršnji humanitarni bazar	Opština Plužine, Omladinski servis, partneri	I–IV kvartal 2027.	2 bazara	1,500.00€	Budžet Opštine Plužine
3.	Dan sporta u Plužinama - organizovanje sportsko-rekreativnog događaja za mlade,	Opština Plužine, sportske organizacije,	I–IV kvartal	1 sportsko-rekreativni događaj	200,00€	Budžet Opštine Plužine

	uz timske igre, prijateljska takmičenja i upoznavanje sa različitim sportovima.	obrazovna institucija				
4.	Obezbjeđivanje besplatnih termina u postojećim sportskim objektima, radi veće dostupnosti sporta i rekreacije	Opština Plužine, sportski objekti	I–IV kvartal 2027.	Najmanje 20 mladih koristilo besplatne termine	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
5.	Obuke iz prve pomoći	Crveni krst, zdravstvene službe	I–IV kvartal 2027.	2 obuke, uz učešće najmanje 10 mladih po obuci	100,00€	Budžet Opštine Plužine
6.	Radionica o bezbjednosti mladih u saobraćaju	Opština Plužine, nadležna jedinica Uprave policije – saobraćajna policija, obrazovne ustanove	I–IV kvartal 2027.	1 radionica, uz učešće najmanje 15 mladih	100,00€	Budžet Opštine Plužine
7.	*Razmijeni, ne kupuj* – razmjena knjiga, igara i očuvane sportske opreme	Omladinski servis, Opština Plužine	I–IV kvartal 2027.	1 događaj	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
8.	Organizovanje obuke o očuvanju mentalnog zdravlja (prepoznavanje i upravljanje stresom, briga o sebi, jačanje emocionalne otpornosti i informisanje o dostupnim izvorima stručne podrške)	UNDP/ReLOaD3 Obrazovne ustanove Sekretarijat za sport i mlade Opštine Plužine	I-IV kvartal	Najmanje 15-20 mladih učestvovalo	750,00€	UNDP/EU
9.	Organizovati povremene susrete mladih sa psihologom u okviru Omladinskog servisa, na teme samopouzdanja, prihvatanja	Nadležne zdravstvene službe,	I–IV kvartal 2027.	Najmanje 2 susreta sa psihologom i	200,00€	Budžet Opštine Plužine

	sebe, vršnjačkog pritiska, nasilja i mentalnog zdravlja, uz mogućnost anonimnog postavljanja pitanja i dobijanja stručnih odgovora.	Opština Plužine, Omladinski servis		uspostavljen mehanizam za anonimna pitanja		
Operativni cilj 4: Unapređenje mehanizama za efikasno kreiranje, sprovođenje, monitoring i evaluaciju omladinske politike						
Operativni cilj (na lokalnom nivou): Jačanje kapaciteta lokalnih institucija za planiranje, sprovođenje i praćenje omladinske politike, uz unapređenje saradnje i razmjene informacija						
	Aktivnost	**Nosioci aktivnosti**	**Početak realizacije/Završetak realizacije**	**Indikatori**	**Finansijska procjena**	**Izvor finansiranja**
1.	Uspostaviti Instagram profil namijenjen informisanju mladih i obezbijediti njegovo redovno ažuriranje	Opština Plužine, Omladinski servis, Park prirode „Piva", Sportske organizacije, Centar za kulturu Plužine	I-IV kvartal 2027.	Uspostavljen Instagram profil za informisanje mladih, sa najmanje 3 objave mjesečno	200,00€	Budžet Opštine Plužine
2.	Organizovati radionice jačanja kapaciteta lokalnih službenika različitih lokalnih javnih institucija za rad sa mladima	Opština Plužine Centar za socijalni rad Park prirode „Piva" Centar za kulturu Plužine	I-IV kvartal 2027.	Organizovane dvije radionice u kojima je učestvovalo minimum 3 javna službenika koji rade s mladima	300,00€	Budžet Opštine Plužine
3.	Pripremiti pregled sprovođenja LAPM-a i započeti izradu narednog Lokalnog akcionog plana za mlade za 2028.	Opština Plužine	Tokom 2027.	Pripremljen pregled sprovođenja	200,00€	Budžet Opštine Plužine

				LAPM-a za 2027. i radni nacrt plana za 2028. godinu		

Monitoring i evaluacija spovođenja lokalne omladinske politike

Praćenje sprovođenja Lokalnog akcionog plana za mlade koordinisaće Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti, u saradnji sa nosiocima aktivnosti i partnerima iz javnog i civilnog sektora. Nosioci aktivnosti dostavljaće Sekretarijatu podatke o realizovanim aktivnostima, ostvarenim indikatorima i utrošenim sredstvima, radi pripreme godišnjeg izvještaja.

Sredstva za sprovođenje aktivnosti planiraće se u budžetu Opštine i kroz druge izvore finansiranja navedene u planu. Dio aktivnosti realizovaće se u okviru redovnih programa i raspoloživih sredstava nadležnih institucija, dok će se za aktivnosti koje zahtijevaju dodatna sredstva planirati posebna budžetska izdvajanja.

Koordinacija sprovođenja plana obezbjeđivaće se redovnom komunikacijom i saradnjom nosilaca aktivnosti i partnera. Mladi će biti uključeni u sprovođenje i praćenje plana kroz sastanke, konsultacije i razmjenu povratnih informacija sa učeničkim parlamentima, omladinskim organizacijama, organizacijama koje sprovode programe za mlade i neformalnim grupama mladih. Posebna pažnja posvetiće se uključivanju mladih koji nijesu članovi organizacija i koji rjeđe učestvuju u ovim procesima.

Saradnja sa ministarstvom nadležnim za omladinsku politiku ostvarivaće se kroz zakonom propisano izvještavanje, razmjenu informacija i, prema dogovoru i raspoloživim mogućnostima, sprovođenje zajedničkih aktivnosti.

Članom 14 stav 4 Zakona o mladima propisano je da je Opština dužna da godišnji izvještaj o realizaciji lokalnog akcionog plana za mlade dostavi Ministarstvu, najkasnije do 15. februara tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.[1]

Po završetku 2027. godine izvršiće se procjena ostvarenosti ciljeva plana, obuhvata mladih i korisnosti sprovedenih aktivnosti, na osnovu definisanih indikatora, izvještaja nosilaca aktivnosti i povratnih informacija mladih. Nalazi će se koristiti za unapređenje narednog ciklusa planiranja i sprovođenja lokalne omladinske politike.

Izvori:

1. *Zakon o mladima ("Službenom list CG", br. 25/2019 i 27/2019)*
2. *Strategija za mlade 2023-2027*

---

[1] Zakon o mladima ("Službenom list CG", br. 25/2019 i 27/2019);
Strategija za mlade 2023-2027;
Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni listu CG", br. 2/2018, 34/2019, 38/2020, 50/2022, 84/2022 - Odluka US CG i 85/2022);
Statut Opštine Plužine („Službeni list Crne Gore" broj 02/18);
Istraživanje i procjena lokalnih politika koje se odnose na mlade i percepcije/potrebe mladih u 15 lokalnih samouprava (LSU), Institut za strateške studije;

3. *Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni listu CG", br. 2/2018, 34/2019, 38/2020, 50/2022, 84/2022 - Odluka US CG i 85/2022)*
4. *Statut Opštine Plužine („Službeni list Crne Gore" broj 02/18)*
5. ***„Istraživanje omladinskih politika i potreba mladih u 25 lokalnih samouprava u Crnoj Gori"**, sprovedeno u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 3 – **ReLOaD3, koji finansira Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).***